

Rovnostářská společnost

Dva příběhy o Eskymácích.

Dánský spisovatel Peter Freuchen strávil v Grónsku několik let života. Je autorem Knihy o Eskymácích. Níže jsou dva příběhy z této knihy.

(1)

Peter Frauchen popsal, že v Grónsku člověk pozná, jakou lahůdku hosté asi dostali, podle toho, jak hodně ji předtím hostitel pohaněl:

„Jsem jen chudý lovec a moje žena je příšerná kuchařka, která všechno pokazí. Moc toho nemám, ale myslím, že venku je kus masa. Mělo by tam být, protože ani psi ho nežrali, i když jsem jim ho dával několikrát.“

Bylo to takové doporučení vychloubáním naruby po eskymácku, že se každému začaly sbíhat sliny v ústech...

(2)

Jednoho dne se (Peter Freuchen) vrátil hladový z neúspěšného lovu na mrože. Doma našel jednoho z lovců, který se u něho zastavil s velkým množstvím masa. Freuchen mu horlivě děkoval, ale lovec rozhořčeně namítl:

„Tady v naší zemi jsme všichni lidé! A protože jsme lidé, pomáháme si navzájem. Neradi slyšíme, jak nám za to někdo děkuje. To, co jsem ulovil dnes, můžeš ty ulovit zítra. My tu říkáme, že člověk si dary vychovává otroky, bičem psy.“

*Z knihy Dluh - prvních 5000 let, David Graeber (první vydání v r. 2012),
Kniha o Eskymácích, Peter Frauchen (1961)*

O příběhu

Tyto dva příběhy z Eskymácké společnosti ukazují příklady principů, na kterých stojí rovnostářská společnost.

Čistě rovnostářské společnosti, jako je tato eskymácká, velice dbají o to, aby se nikdo příliš nepovýšil nad ostatní, a právě tak jsou podezíravé vůči všemu, co by mohlo jednoho člena společnosti skutečně zadlužit u jiného. Proto, když se člověku opravdu něco povedlo, často bylo slušnější udělat si ze sebe legraci.

Být člověkem znamenalo pro eskymáckého lovce odmítnout vyměřovat, kdo co komu dal. Kdyby to udělal, znamenalo by to vytvářet svět, kde začínáme „porovnávat moc s mocí, vyměřovat, vypočítávat“. Skrze dluh bychom se snižovali navzájem na otroky a psy.

Není to tak, že by nevěděli, stejně jako nespočetné miliony podobných rovnostářských povah v průběhu dějin, že lidé jsou k počítání náchylní.

Všichni máme spoustu různých sklonů. Ve skutečném životě nás tyto sklony vedou zároveň několika protichůdnými směry. Žádný z nich není lepší než jiný. Zásadní otázkou je, který z nich si vybereme jako základ našeho lidství.

→ Je takové chování zakořeněno v naší společnosti, nebo je pro nás naprosto cizí?

→ Najdete podobné chování ve vašem okolí?

→ Znáte prostředí, které je rovnostářské?

→ Co je podle vás myšleno tím, že „Člověk si dary vychovává otroky, bičem psy.“ ?

→ Pokud vás příběh zaujal, nechte se inspirovat a vytvořte si příběh vlastní! Pomoci můžou i otázky napsané výše.

- Vymyslete si námět příběhu
- Vytvořte si obrázkový scénář
- Na základě něj vytvořte komix, animovaný film, nebo třeba „jen“ ilustraci.

Probádej příběhy z různých koutů světa a nech se jimi inspirovat. Vytvoř si animovaný film, komiks nebo krátkou sekvenci.

Příběhy z různých míst a různého stáří vybíráme podle jejich aktuálnosti.

